

SZILÁGY SOMLYÓ

POLITIKAI LAP

MEGJELENIK MINDEN CSÜTÖRTÖKÖN

Előfizetési ára:

Egész évre 8 K, fél évre 4 K, negyedévre 2 K.
Egyes szám ára 20 fillér.

Felelős szerkesztő és kiadótulajdonos:

BÖLÖNI SÁNDOR

Hivatalos hirdetések díja 6 korona.

Nyilttér soronként 60 fillér.

Magánhirdetések megegyezés szerint.

„Uj vasut.”

A kolozsvári „Ujság” napilap ez év május 6-án megjelent számában fennebbi cím alatt egy nagyobb szabású vasuti tervvel foglalkozik, a mely terv körül való egyesülésre hívja fel Kolozs-, Bihar- és Szatmár vármegyéket s különösen pedig Kolozsvár, Zilah, Szilágysomlyó, Nagyvárad, Nagykároly és Szatmár város közönségét.

A terv előttünk nem ismeretlen. Zilahon született, az odaváló városi képviselőtestület 1909. évi február hó 9-én hozott határozatában látott először napvilágot. A hivatkozott hírlapi cikk is odaváló eredetű, amit elárul annak a következő része: „A megye központjáért 30 év előtt vívott harc utolsó hullámgyűrűjét látjuk a Szilágysomlyó—csucsai tervezetben. Nem használja az sem Szilágysomlyónak, sem a vármegyének, sem az országnak.”

Az „uj vasut” terve különben azt a multban elkövetett s általunk is elismert nagy hibát akarja helyrehozni, hogy Erdélynek az anyaországgal való összeköttetése céljából épült Budapest—kolozsvári országos érdekű vasut a Szilágyság kikerülésével épített meg. Ennek a hibának a helyrehozatalára, a terv szerint építendő volna Kolozsvártól Zilahig egy új, 80—90 kmtr. hosszúságú állami vasut, azonkívül államosítandó volna a Zilah—nagykárolyi vasut a Sarmaság—szilágysomlyói szárny-

vonallal együtt, tehát az egész szilágysági 109 kmtr. hosszú vasut.

Ez ellen a terv ellen szilágymegyei embernek szava nem lehet. A tervezők nagyon szépen kigondolták; de több mint valószínű, hogy ezzel a tervvel is úgy járnak, mint a Zilah—bánffihunyadi vasutal, a melyről két éven át folytonosan azt írták, hogy az volna hivatva boldogítani Kolozsvárt, Bánffihunyadot, Szilágymegyét, Zilah várost s a mióta a szakértők az építési költséget 20.000.000 koronára becsülték, azóta az a terv is a Szilágysomlyó—csucsai egy kategóriába tartozik, — nem használja az sem senkinek. Tervezés és megvalósíthatás két különböző dolog.

A Kolozsvár és Zilah közt tervezett állami vasut, a nehéz terepviszonyokra való tekintettel, nagyon sokba kerülne. Ennek az új vasutnak terepviszonyai nem könnyebbek a Zilah—bánffihunyadi tervezett vasuténál. Egy katonai térkép áttekintése után arról mindenki első pillanatra meggyőződhetik. A zilahi vasuti állomástól már, mintegy 500 méter távolságra, a Meszes hegy nyulványa igen nagy emelkedési arányokat mutat. A Meszes hegyre feljutni a megengedett fokozatos emelkedéssel technikai képtelenség, mivel az emelkedés kezdődő pontja és a kiindulási pont között oly csekély a távolság, hogy azon a pályát kifejleszteni nem lehet. Ennek az egy vízvázlatónak az áttörésére, szakértők véleménye szerint, mintegy 1000 méteres alagut volna szükséges. Ilyen és ehez ha-

sonló természeti akadályokba ütközne majdnem az egész vonalon a pálya építése, melyeknek a legyőzése a normális építési költséget igen sokkal túlhaladja. Ha pedig ilyen terepviszonyok közt, a bánffihunyadi vicinális terv megvalósítása husz millió koronába került volna, akkor az új vasut, még ha vicinálisnak épülne is, miután kétszer olyan hosszúságú volna, negyven millió koronát emésztene meg; de mivel I. r. állami vasutról van szó, ha annak építési költségtöbbletét, kilométerenként csak 100.000 koronával emeljük, 49 millió koronába kerülne a Kolozsvár—zilahi vasut.

A szilágysági 109 kilométer hosszúságú vasutnak a megváltása, ha kilométerenként csak 100.000 koronával számítjuk is, belekerülne 10.900.000 koronába; de mivel ez egy rongy vicinális, ennek az államvasutak színvonalára való emelése újabb tíz millió koronát igényelne s e szerint hozzávetőleges számítás szerint, a tervezett „uj vasut” építési költsége hatvankilenc millió és kilencszázezer koronát tenne ki.

Rengeteg nagy ez az összeg!

Igaz, hogy a tervezőket annak az előteremtése nem terheli, mivel az „uj vasut” államköltségen épülne. Épen azért foglalkoznunk kell azon indokkal is, melyeknek alapján az államtól ekkora anyagi áldozat meghozatalát reményelni is lehet. Ki kell mutatnunk azt a közszükségletet, melynek kielégítésére az állam pénztárát ily nagy

Hazavárás.

A zegzugos park majd mindegyik pavillonját bejártuk már az igazgató-főorvossal. A férfi-betegek osztályát már végesvéig szemléltük, még csupán a női osztály egy kisded villaszerű házacskája maradt hátra.

Ezt szándékosan hagyta hátra részemre az intézet szeretetreméltó vezetője, mert itt akadunk szerinte a legérdekesebb esetekre. Itt tartják a csendes lelki betegeket, akik egész napon keresztül senkinek sem munkát, sem gondot nem adnak, hanem egykedvűen, nagyrészt a semmibe bámulva, tőlük lemorzsolandó életüket.

Az igazgató azt is hozzáfűzte megjegyzéséhez, hogy ép e betegek között találhatni a legkomplikáltabb lelki küzdelmeken keresztülhajszoltakat. S az élet egy-egy tragédiája ezekben a lelkekben talál örökös temetkező helyet.

A régi barokkstílusban épült pavillonhoz közeledve, szinte megkövesedett a lábam. Az egyik ablakából egy gyönyörű fej tekintett ábrándosan felénk. A nyitott ablakon keresztül valami régi skót ballada elmosódó hanghullámai sodorta felénk a virágzó tavasz enyhe fuvalma.

Az arc, a dal . . . Oly ismerősnek tűnt fel előttem, hogy agysejteim azonnal működni kezdtek a titok megfejtésén.

— Ki az a gyönyörű nő, ki az ablakon kihajolva oly bűbájosan énekel, — fordultam az igazgatóhoz.

— Nelly Perkins, egy dúsgazdag angol özvegye.

— Nelly Perkins! Nelly Perkins! Ez a név. Mintha már hallottam volna, mintha már érdekelt volna.

— Majd segíteni fogok kissé memoriájának, — szolt mosolyogva vezetőm. Emlékezni fog talán, még a mult esztendőben, hiszen ön is ott volt Saint-Mauriceban.

— Topp, megvan! Hiszen ez az a gyönyörű angol nő, kibe az egész furdőközönség egy szálíg belé volt bomolva. Persze, persze! Ejszakánként ez a dal őrizte meg Saint-Maurice férfiközönségét, ettől nem tudott aludni sem férfi, sem nő. S azért siettem én sátorfát elhordani onnan, nehogy szívemet örökre zálogba felejtsem a szép Perkinsnél. De hogyan került e helyre, micsoda rettenetes tragédia sodorta az élve eltemettek e szörnyű kriptájába, a lelki betegek aszylumába.

— Ha érdekl, elmondhatom, hogy mi szükséges ahhoz, egy-egy törékeny emberi lélek miképen kerülhet zátonyra, miképen veszíti el egyensúlyát az emberi öntudat s hogyan kerül valaki Saint-Maurice gyönyörű hótakart bérceiről, ebbe a kies, de mégis barátságatlan lelki gyógyintézetbe.

— Feltétlenül érdekel, hiszen mindaz, mi a szép Perkinsnére vonatkozik, első sorban s melegen érint, mert ha alapos takarítást végeznék belső világomban, nem egy olyan jelenetet találnék, mely a szép angol nőre még most is oly fájóan emlékeztet.

— Nos tehát, hallja:

Egy jóbarátom, ki ép olyan mód bele volt háborodva a gyönyörű Perkinsnéba, mint ön, avagy akármelyikük, a Saint-Maurice-i üdülők közül, mesélte el nekem e szegény asszony egyszerű tragikumát.

A fiatal milliomos Perkins egetverő szerelemmel imádta feleségét, akit a szinpadról ismert meg, ahol csak egyszerű Schow girl volt, vagy ahogy nálunk nevezik, kóristaleány. Nelly Norfolk tüneményes szépség volt s noha szinpad érzéke egyáltalában nem volt, a színházi direktorok egymás kezéből kapkodták ki őt, mert vonzóereje óriási mértéket öltött. Egész London előkelő világa vetekedett kegyeiért. De hiába volt minden erőlködés, Nelly Norfolk minden csábításnak, minden kincsnek, rimánkodásnak ellent tudott állani, senki sem vallhatta magáénak, senkit sem tüntetett ki kegyével.

A londoni aranyifjúság, vételkedve az arany „öregeggel”, szinte belébetegedett a küzdelembe, de a kis Nellyt nem birták eltántorítani, sziklaszilárdan állott az erény, a tisztesség bástyáján, még csak megközelíteni sem tudták. Pedig senkije sem volt, ki erényeire vigyázott volna, jómagánál, meg az ördöngyálán kívül, aki ilyen szegény elhagyott lányokra ügyelni szokott. S mégis letudta küzdeni a varázst.

London legnagyobb szenzációja volt azután, midőn egy szép napon mint óriási botrányt emlegették, hogy Sir Edward Perkins, a Peerek házának tagja, se szó, se beszéd, feleségül

mérven igénybe venni jogosultak lehetünk.

Az „Ujság“-ban, a tervezők a közszükségletet a következőkkel indokolják:

„Kolozsvár egyetemét, iskoláit sok szilágymegyei tanuló keresi fel; Szilágysomlyó megye gabona-, gyümölcs- és bortermelésével Kolozsvárra törekszik; a Szilágyság az erdélyi ref. egyházkerület legkiterjedtebb egyházmegyéje s a Kolozsváron megtartani szokott egyházkerületi közgyűlésen számos taggal képviselteti magát. Szilágysomlyó megye hadkiegészítő parancsnoksága Kolozsváron székel, ugyanitt van Szilágysomlyó megye kataszteri igazgatósága; az E. M. K. E., az E. K. E., az E. M. E., az E. G. E. tagjai közt tekintélyes számban találunk szilágymegyeiket. Továbbá „nemcsak a két város és vidéke, nemcsak a Zilah—nagykárolyi vasutért 1,100.000 koronát áldozó Szilágymegye közönségének érdeke, hanem országos érdek, hogy Kolozsvár, az ország északkeleti részének legjelentősebb és nagy fejlődésre hivatott emporiuma, a termékeny Szilágyságon át nyerjen vasuti összeköttetést és szorosabb kapcsolatot az anyaországgal.“

Bármilyen nagy jelentőségűnek tartjuk is az új vasut tervét, mely szerint egy Kolozsvárról kiinduló állami vasut szelné át vármegyénket, melyben még mindez ideig csak vicinálisok döcögnek, a felhozott okok elolvasása után nem reménykedhetünk abban, hogy annak megvalósítását megérhetjük, mert azok csak pártikuláris érdekek. Számolnunk kell azzal, hogy az országos érdek kielégítése Erdélynek az anyaországgal való összeköttetése már megtörtént vármegyénk kikerülésével s hogy ez így történt, ebből nem az következik, hogy a két országrész ismét összekötendő a mi kívánságunk szerint, egymáshoz ilyen közel eső egy másik vonallal, hanem az, hogy a hiba a lehetőség szerint orvosoltassék.

vette a kis „Schow girlt“, az ellenálthatatlanul bájos, szőke Nelly Norfolkot.

Ők azonban nem hagyták, hogy egész London beletekintsen az ő nagy boldogságukba s násztra elmonokültek Svájcegekbe nyuló bércei közzé és ott szerették, ott imádták egymást végtelen forró szerelemmel, örökösen látszó érzelemmel.

S mászták a hegyeket. Olyan vakmerő kirándulókat még a legrégebb hegyi vezető sem látott, mint a minő az ifju Perkins pár volt. A leghetetlenebb időkben, a leghetetlenebb helyeket mászták meg. Elöl a daliás, piros-pozsgás, kékszemű, lobogó szőke haju Sir Perkins, utána egy lépéssel a bájos, mindenki által titokban imádott fiatal asszony, az izgalmaktól kipirult arccal s messzé, messze tőlük a vezető.

Minden este holtra fáradtan tértek vissza hotelbeli előkelő lakásukra s ilyenkor az asszony lágy, soprán hangon, valami egészen ismeretlen régi angol hangszer kísérete mellett skót dalokat énekelt. Mintha az édes anya altatná el gyermekét, olyképen hangzott a szívhez szóló gyönyörű melódia. Énekekkel feledtek, dallal ebredtek s a szállóbeliek alig tudták bevárni, hogy mikor szólal meg az ő igazi, az ő szeretett dalos pacsirtájuk.

Csunya, havas idő volt. Az egész fürdőhely közönsége a társalgóban gyűlt össze. Mindenki otthon volt. Senki sem merészelt ez istenitélet időben még csak gondolni is valamelyes kirándulásra.

Már előre örültek, hogy végre az ifju Perkins párt hosszabb ideig szemlélhetik, mert arra csak nem gondolhattak, hogy azok ebben a csunya időben is szőges cipőt, nemezu ruhát öltenek s mászkálni fognak a sziklákon, a csuszós, veszélyes hegyeken.

De nagyon tévedtek. Mert a fiatal Perkins pár csakugyan elment rendes kirándulásra, mintha a svájci nap legégetőbb sugarait tűzte volna a hegyek ormaira.

A két ország közti forgalomnak az útja már megvan s miután az országos forgalom az ország fővárosában összpontosul, ennél fogva a Budapest—kolozsvári vonalról a forgalmat elterelni nem lehet, az új vasut a már meglevő fővonal mellett egy III-ad, IV-ed rangú államvasut maradna, melynek a Kolozsvár és Zilah közötti forgalom lebonyolításával, ha őszintén akarunk beszélni, nem sok dolga akadna. Az a vidék pedig, melyet Zilah és Kolozsvár közt az új vasut keresztül szelne, mezőgazdasági, ipari és kereskedelmi szempontból tekintve, szintén nem nagyon kecsesgató az új vasut forgalmára nézve. Igaz, hogy az államnak a közforgalom emelését célzó befektetéseknél nem szabad mindig annak csak reá nézve jóvelmezőségét tekinteni, de a jelen esetben, az állam pénzügyi helyzetét tekintve, nekünk mégis számításba kell vennünk azt is, hogy az új vasut jóvelmező vállalat volna-e, mert ha nem számíthatunk jóvelmezésre, annak a kiépítéséhez fűzött reményeink annál inkább nem teljesülnek. Foglalkoznunk kell tehát a megvalósíthatásnak kérdésével is, nehogy a lehetetlen dolog teljesülésére való várakozással elhagyjuk a biztos utat, melyen célhoz juthatunk.

Az államvasuti hálózat körén kívül eső Szilágysomlyó megyének, miután az előadottak szerint nem remélheti, hogy az „új vasut“ megvalósulhat, az az érdeke, hogy majdnem a megye szélén elvonuló Budapest—predeáli vonalat minél rövidebb uton elérhesse. Szakértők erre a célra megtalálták az irányt, melyben a Meszes hegyen átkelni lehet. Ez a Szilágysomlyó—csucsa összeköttetés terve, mely vonalnak egyik ága Krasznától Zilahig terjedne. Ez a vonal 47 kilométer hosszú. Ennek a kiépítése által Zilah, a jelenben 150 kilométer vicinális helyett 90, tehát 60 kilométerrel, Szilágysomlyó a 193 kilo-

méter helyett 47, tehát 146 kilométerrel közelebb jönne az országos fővonalhoz s a beágazás pontjáról úgy Kolozsvárra, mint Nagyváradra egyenlő idő alatt jutna el. A vármegyének minden vasuti állomása, távolsághoz képest, 42—135 kilométerrel közelebb hozatnék az országos fővonalhoz.

Szatmár ez idő szerint Apahida felé 288 kilométer hosszú vicinális uton éri el a fővonalat. A Szilágysomlyó—csucsa vonalon 176, tehát 112 kilométerrel kevesebb az út.

Nagykároly 242 helyett 130, tehát szintén 112 kilométerrel kevesebb vicinális utat kellene hogy megtegyen Kolozsvárig.

Kolozsvár Zilahig 150, Szilágysomlyóig 193 kilométer vicinális uton jut el. A mi tervünk szerint úgy Zilahot, mint Szilágysomlyót 47 kilométer, tehát 103 kilométerrel rövidebb vicinális uton érhetné el.

Nagyvárad is be van vonva az új vasut érdekelttségébe. Egy Kolozsvártól Nagyváradig vezetett állami vasutból, hogy mi haszna volna Nagyváradnak, a mikor a mellett is fennmaradna Szilágysomlyótól odáig a 111 kilométer vicinális, azt Nagyvárad nehezen fogja megérteni, míg ellenben az általunk tervezett vasut Feketetónál biharmegyei területre jutna, az mégis csak inkább érdeke Biharmegyének és Nagyváradnak. Az itt kimutatott előnyök nem kicsinylendők s a mi földolog, öt millió koronából a vasut felépül. Tehát nem alkotunk légvárakat, mikor ezt a tervünket a megvalósítás felé visszük s attól el nem állunk az „új vasut“ kedvéért.

Moni Gyula.

Társadalmi adó.

A nemzetgazdaságtan és a pénzügytan tudománya sorolja föl azon pénzbeli kötelezettségeket, melyeket az állampolgárok adó címén megfizetni kötelesek. Egész külön tudományzakot képez mindannak a tudása, hogy például adó címen az állam szükségleteinek fedezéséhez, az állami célok megvalósítására igényelt költségekhez ki-kí, tiszta jóvelmezésének arányában mily összeggel köteles hozzájárulni. Az pedig már valóságos rejtély, melyből kilyukadni józan, természetes gondolkodásu ember alig képes, hogy a tizenegy nemből felsorolt egyenes adótételen kívül hány faja, neme, változata van az ugynevezett fogyasztási adóknak, említést sem téve a közigazgatási körben, avagy egyházi törvények szerint részletezett annyiféle megyei, községi és egyházi adókról. Hála a törvényesinálóraknak, ebben a tekintetben nem panaszkodhatunk, hogy szegények lennének, avagy szükiben volnánk. Sőt, tulon-tul is elég akad; nemcsak, hanem gyarapszik nemből, számban és összegben minden újabb törvényalkotás, miniszteri és közigazgatási rendelet által.

Hiába, ez ellen tenni már nem lehet. Ezt kívánja az állam fennmaradása, a közigazgatás, a jogrend és annyi más szükséges intézmény akadálytalan működése, a személy, vagyonbiztonság, a helyi autonómia biztosítása, a jóvelmezési források szaporítása, a hitélet békés gyakorlásának eszközei és legfőképen a véderő fenntartása, mint a melyek mind-mind igen bölcs, okos és helyénvaló követelmények.

Beesteledett. A Perkins pár még mindig nem tért vissza. Éjjel volt már s szobájukból a szokásos skót altatódal nem hangzott ki megnyugtatóul. A szálló közönsége érdeklődni kezdett s rémülten hallották, hogy Perkinsék vezető nélkül merészkedtek a hegyek közzé, mert nem akadt kísérő, ki vállalkozott volna kalauzolásokra.

A rettenetes fergeteg alább hagyott s a szálló közönsége tanácstalanul állott, nem tudva mihez fogjon. Végre valaki ajánlotta, hogy azonnal kerítsenek fáklyákat és siessenek az eltévedtek keresésére.

A szót tett követte s az egész társaság keresésükre indult. Fáklyák, kürtök mozgalmas életet vittek a kihalt bércek közzé. Három órai kutatás után végre felhangzott a szép Perkinsé altató dalja.

Siettek a hely felé s ott rettentő kép tárult szemek elé. Egy irtózatosszakadék szélén térdepelt a fiatal asszony kékre fagyott arc-kifejezéssel s énekelt, énekelt, hogy a nézőknek szemébe fagyott a kicsordult könny. Sir Edward Perkins a szakadék mélyén összezuzott tagokkal hevert s felesége, a gyönyörű szép asszony megörült s dalával költögetni akarta megholt urát.

Csak nagy erőfeszítéssel tudták elvon-szolni a szerencsétlen helyről. Egyre azt hangoztatta, hagyják ott, mert az ő énekétől majd felébred a férje.

S azután idehozták. Egész napon keresztül az ablakánál ül. Énekel és várja, egyre várja elvesztett férjét, hogy az majd visszatér.

Az igazgató befejezte elbeszélését. Szemeimből észrevétlenül két könnycsepp szivárgott elő s az ablakból felém hallatszott az az öreg skót ballada, melylyel a szép Perkinsé minden este a Saint-Mauriceban Sir Edward Perkinsét elaltatta.

Battyán Radó.

Egy azonban való igaz s ez az, hogy a felsorolt adócimek és tételek révén az állampolgárok tiszta jövedelmének jelentékeny része folyik így be az állam, község és egyház szükségletének a fődözésére és még amaz elasztikus „polgári becsület-szó”-val megerősített bevallások dacára is összegezve ezen különféle adónemeket és a címen teljesített szolgáltatásokat, 25—30 százaléka a jövedelemnek az, melyet az ember azért fizet, hogy ezáltal a jogot a megélhetésre megszerezze. Nem is szabatos, világos, a mit mondok. Ugy talán érthetőbbé lesz, ha úgy állítom föl a tételt, hogy az állampolgár jövedelmének 25—30 százalékát a felsorolt intézmények fennállásának céljaira köteles fordítani s csak a megmaradt 70—75 százalék az, amit magáénak mondhat, a mivel rendelkezhetik, ami megélhetésére marad. Marad? Dehogyan marad. Nem is szólva arról, vajjon elégséges-e? Bizony nem marad. Mert van egy beláthatatlan kiterjedésű végtelen tér még a társadalomban élő ember számára, a melyen az elszámálhatatlan adózási nemek, fajok úgy hemzsegek, hogy felsorolásuk a lehetetlenséggel határos s csak összefoglalva gyűjtő névvel lehet azokat megjelölni e címen: társadalmi adó.

Hogy mi ez? Meghatározni is nehéz, körül írni sem könnyű, egyenkint felsorolni lehetetlen. Csak egynéhányat izelítőül, jellemzésül:

A borbélynak adott borraivaló, a fizető, kiszolgáló s piccoló pincérnek visszatolt, tálcán hagyott, vagy markába csusztatott pár fillér, póstás, portás, bérszolga, cseléd, házmester, szolga s annyi elszámálhatatlan házi és üzleti alkalmazottnak esetenként juttatott „trinkgeld”; olvasó, társalgó nyelv, játék, sport, regatta, jótékony, művelődési, szépművészeti, társadalmi egyesületek tagsági díja; felülfizetés, önkéntes fölajánlás, jegymegváltás, megemberfia legyen, aki elszámolni tudja mi-féle címen, néven beszédett pénz mind-mind társadalmi adó. Hogy mennyit tesz ki? Talán nem is volna jó megpróbálni s naponkint jegyezve, havonként összegezve, az év végén egy summában tudni. Az a csipp-csupp, apró-cseprő fillér, tíz-husz fillér, egy koronás, melyet így kiadunk, bizonyosan mondom, a legszerényebb igényű társadalmi ember háztartásában is jelentékeny összeg. Talán megdöbbenünk, ha ezt tudnánk, ismernénk. Vagy talán jó, hogy nem is tudjuk összeg szerint, sőt még hozzávetőlegesen sem. Csupán azon ritka, nagyon ritka emberpéldányok, kik minden fillér bevételről és kiadásairól pontos jegyzéket vezetnek, azok adhatnának számot ilyennemű társadalmi adó összegéről.

Már most két kérdés tolul előtérbe, melyre a felvetett tárggyal kapcsolatban válaszolni kellene. Az egyik az, vajjon szükséges-e az ilyennemű adózás; a másik

az, vajjon helyesen, okszerűen összeegyeztethető a reális gondolkozással?

Észrehatóan, számadatokkal kimutathatólag nagyon nehéz mind a két kérdésre megnyugtató és határozott választ, feleletet adni. Nagyon jól, alaposan, minden részletre kiterjeszkedve kellene ismerni kinek-kinek vagyoni állását, jövedelmét, egyéniségét, társadalmi helyzetét s azon körülményeket, melylyel e helyzetet megalkotják. Sőt talán még ez sem elég. Egyénileg külön-külön kellene ismerni az embereket, mert hiszen nagyon sok társadalmi adó kényszerű, vagy kényszerületlen teljesítésével egyéni gyarlóságokat, hiúságot, szereplési vágyat, érvényesülési ösztönt s annyi más szubtilis gerjedelmeket is figyelembe kell venni, hogy a feltett kérdésekhez csak hozzá is szóljunk.

Mert kétségtelen, hogy bizonyos etikai, társadalmi, emberbaráti és kulturális pénzbeli áldozatkészséget maga a társadalom is megkíván egy társadalmi embertől. Vannak dolgok, eszmék, mozgalmak, melyekben anyagi hozzájárulás által részt venni kötelessége a társadalomban élő embernek. Ezek elől kitérni talán a tisztesség rovására is esnék s méltán képezhetné a megítélés tárgyát. Ez a kellő fölismerés dönti el azután a kérdés első részét, mikor alapként azt veszi észre, vajjon ez adózások szükségesek, avagy csak célszerűek, kényelmi vagy talán fényűzési szempontból tekintve indokoltak-e? A szükséges, a megkívánt: erkölcsi kényszer jellegével bír, ezt tenni kötelesség. A célszerű, adott esetenként bírálható el, míg a kényelmi és lukratív kiadás, illetve adózás feltétlenül elítélendő, ha megfelelő reális alapja nincs. Es ezen a ponton födi a választ a második kérdés, mely összefüggésben áll az első kérdéssel. A mi helyes, okos és reális, az terjesztendő; de a mi nem áll arányban az anyagi helyzettel s a vagyoni viszonyokkal, társadalmi felfogásokkal s különösen tetszelgésre, hiúságra és föltűnésre van szánva: feltétlenül elítélendő.

Példákkal is szolgálhatunk, bár a példa nem sokat magyaráz. De csak egyet! Akinek fizetése éppen csak a megélhetésre elég s mégis kávéházban egy szivarért annyit ad, melynek árért a boltban teljesen megfelelőt talán kettőt, hármát is kapna: túl megy a reális gondolkozáson. Avagy az, ki feltűnési vágyból, nyilvános adakozások során, mert tudja, hogy neve nyomtatásban megjelenik, viszonyaival arányban nem álló összeget ad: minden esetre nem reális ember.

Folytassam tovább? Miért? A morál kedvéért? Kárbaveszett volna, hiszen erkölcsi oktatás számba menne s minden egyebet inkább, mint ezt.

Nem is ez a lényeg. Hanem az, mely másra vonatkozik bár, a kényszerű adózások keretében: a társadalmi adó tekin-

tetében sem volna szabad, hogy egy percre is szem elől tévésszük: csak addig nyújtózzunk, a meddig a takaró ér. Már tudniillik a kiknek takarójuk van. S a kiknek nincs, annyival inkább.

A SZILÁGYOSMLYÓ

politikai lap

előfizetési ára:

Egész évre . . . 8 K Negyedévre . . . 2 K
Fél évre . . . 4 K Egyes szám ára 20 f

Megjelenik minden csütörtökön.

A Szilágyosmlyó telefonszáma: 17.

Politikai krónika.

Az elmúlt hét legfőbb politikai eseményeit a budai várpalotában végbement királyi kihallgatások képezték. A kihallgatások szerdán értek véget, amikor a király délután Bécsbe visszautazott. Hogy a szokatlanul hosszúságú audienciák minő eredményre vezetnek, azt ma még megállapítani teljes lehetetlenség.

Sajnos, csaknem biztosan előre látható, hogy most is meg kell elégednünk egy pár biztató frázissal, milyenekkel a magyart régi idők óta bolondítják.

Ha meglenne a magyar nemzetben, annak vezetőiben a teljes összetartás, nincs az az osztrák hatalom, amely a mi, ez időszerint igazán a legszűkebb korlátok közé zsugorított kívánságaink teljesedését meggátolhatná.

De hát egyik félti a megkaparintott hatalmas pozícióját, a másik kislelkűségből tolja azoknak szekerét, akik a közös bank fennmaradására esküsznek. Nincs meg az az egyetértés, amely nélkül a biztos sikerre nem számíthatni.

A királyi audienciák tengelyét az önálló külön magyar nemzeti bank kérdése képezte. Ezzel foglalkozott a volt miniszterelnök, báró Bánffy Dezső is szegedi beszámolójában.

Bánffy az önálló bank kérdéséről következőképpen nyilatkozik:

Korszakos fontosságu a bankkérdés. A kibontakozásra, becsületes és tartós békét biztosító kibontakozásra más út nem kínálkozik, mint a gazdasági önállóság megteremtésével a fejlődés útjára lépni.

Most aztán eljutottunk a válsághoz, melyet a bankszabadság megújításának, vagy meg nem újításának kérdése idézett elő. A koalíciót támogató többség tekintélyes része az önálló magyar nemzeti bank felállítását törvény alapján követeli. A király előtt a vezérek, vagy azok többsége a hatalmon maradhatás érdekében formulákat keresnek.

A bankkérdés tekintetében álláspontom megmásíthatatlan, megdönthetetlen: feltétlen hiva vagyok az önálló magyar banknak. Oly természetes gazdasági követelmény ez, hogy erről tulajdonképpen beszélni se kellene, mert hiszen ez képezi tulajdonképpeni alapját annak, hogy 1917-re az önálló gazdasági berendezkedés tényleg létesíthető legyen.

Követelem feltétlenül az önálló magyar bankot és meg vagyok győződve, hogy ezt velem együtt az egész ország követeli. Ne ál-

Sirolin

Emeli az étvágyat és a testsúlyt, megszünteti a köhögést, váladékot, éjjeli izzadást.

Tüdőbetegségek, hurutok, számar-köhögés, skrofulózis, influenza

ellen számtalan tanár és orvos által naponta ajánlva.

Mint hogy értéktelen utánzatokat is kínálnak, kérjen mindenkor „Roche” eredeti csomagolást.

F. Hoffmann-La Roche & Co. Basel (Svájc)

„Roche”

Kapható orvosi rendelre a gyógyszerárakban. — Ára tizenegyenként 4.— korona.

tassuk magunkat, nagy nehézségekkel kell megküzdenünk.

Még ha ideiglenes intézkedéseket kellene is tennünk, ezek is csak az önálló jegybank létesítésének kétségtelen deklarálása a törvényvel való biztosítása mellett lennének fogantathatók. Mert afelett többé kétségnek fenforognia nem szabad: az önálló magyar jegybankot létesíteni kell, ha csak lehet már 1911-re, de mindenestre és mindenképpen úgy, hogy ha talán ennek némi halasztást is kellene szenvednie, az csak rövid elhalasztás jellegével bírjon és a gazdasági önálló berendezés előtt már tényleg az önálló bank meglegyen, mint egyik előkészítő és biztosító eszköze a gazdasági önállóságnak.

KÜLÖNFÉLÉK.

Dal.

A hegyi ut mentén, ahol most
Egymásba fonódik kezünk,
Épp így nyílnak a vadvirágok,
Amikor mi már nem leszünk.

A sziklapart, ahol először
Fult csókba reszkető szavunk,
Épp így áll, dacosan, kevélyen,
Mikor már rég lenn porladunk,

A napsugárban uszó felhő
Épp így lebeg a hegy fölött,
Ha szívem már megszűnt dobogni
S kék szemed fénye megtörött.

Zugó vizár épp így török meg
A mohos szikla oldalán, —
... S kitudja? Tán épp erre jó majd
Egy legény és egy ifjú lány.

Ajakuk egy percre elnémul
Szívükön átremeg a vágy,
Valami néma, ösmeretlen
Áhitat fogja őket át.

Hallgatagon egymásra néznek.
Szívükben szent öröm derül ...
Szerelmes hazajáró lelkünk
Öleli őket majd körül.

Farkas Imre.

Politikai Magyarország.

Az Országos Függetlenségi és 48-as Párt erkölcsi támogatásával nagyszabású történelmi és politikai munka jelenik meg. Címe: Politikai Magyarország. Főszerkesztője Szász József országgyűlési képviselő.

A munka 3 főrészből áll. 1. rész: Politikai történelmi rész, amelynek célja kidomborítani, hogy Magyarország fennmaradása, ereje, minden nagysága egyetlen törekvéstől nyert tápot, életet: az önállóságához, függetlenségéhez való törhetetlen ragaszkodásából; minden dicsőségét ez hozta meg. 2. rész: A politikai életünk alapjainak és tényezőinek ismertetése. Államiságunk eszméinek kidomborítása. 3. rész: Politikai szereplők lexikonja, mely felöleli az önállóságunkért folytatott munkában résztvevő összes szereplőket.

Szász József képviselő-főszerkesztő mellé a politikai és történelemtudományi irodalom legkiválóbbjai sorakoznak, úgymint: Gr. Batthyány Tivadar országgyűlési képviselő, az Orsz. függ. és 48-as párt alelnöke; Hoitsy Pál országgy. képviselő, az Orsz. függ. és 48-as párt ügyv. alelnöke; Dr. Barabás Béla országgyűlési képviselő, az Orsz. függ. és 48-as párt alelnöke; Dr. Lovász Márton országgyűlési képviselő, a „Magyarország” felelős szerkesztője; Kállay Ulul Csikvármegye főispánja; Szathmáry Mór országgyűlési képviselő, a „Budapest” felelős

szerkesztője; Dr. Pallay Sándor az Orsz. függ. és 48-as pártkör titkára; Dr. Angyal Dávid egyetemi tanár; Dr. Ballagi Aladár egyetemi tanár, országgyűlési képviselő, a Magyar Tudományos Akadémia tagja; Dr. Földes Béla egyetemi tanár, országgyűlési képviselő; Dr. Timon Ákos egyetemi tanár; Hatala Péter ny. egyetemi tanár; Dr. Kmetty Károly egyetemi tanár, országgyűlési képviselő; Dr. Mangold Lajos egyetemi m. tanár; Mokry Ferenc hirlapíró; Pór Antal kanonok, a Magyar Tudományos Akadémia tagja; Szabó László hirlapíró; Dr. Schiller Bódog jogtudományi író; Seres László hirlapíró, a Történettudományi Társaság tagja. A felsoroltakon kívül részt vesz a munka szerkesztésében, egyes részének megírásában, anyag- és adatgyűjtésében a magyar tudósoknak, politikusoknak és íróknak számos kiválósága.

I-ső rész tartalma: 1. A Főszerkesztő bevezetője. 2. Magyarország történelmi helyzetének, történelmi szerepének kidomborítása. A függetlenségi érzés ereje a nemzetben és első megnyilvánulásai az Árpádok alatt. 3. Az Aranybulla. 4. A Tatárjárás. 5. Az Anjoukora. 6. Zsigmond és az első Habsburgok. — Habsburg törekvések. 7. A Hunyadiak kora. 8. Ulászló és a Dózsa-lázadás. 9. Mohács. — Szapolyai küzdelmei. 10. A szent koronára vonatkozó jogelvek kifejlődése és jelentősége a magyar alkotmányban. 11. Bocskay kora. 12. Bethlen—Thököli. 13. Alkotmány elkobzása I. Lipót alatt. 14. Wesselényi-féle összeesküvés. 15. Rákóczi kora. 16. Az első ellentállás II. József alatt. 17. Ferencz császár kora. 18. Martinovics-féle összeesküvés. 19. Forradalmak hatása Magyarországon. Az első független minisztérium. 20. Szabadságharc politikai megvilágításban. 21. Világostól—1867-ig. 22. Nexusok keresése külföldön. 23. Tengerre való törekvések. 24. Nők a magyar történelemben. 25. A függetlenség, mint nemzetgazdasági tényező. 26. Az országos függetlenségi párt története 1867—1906. Az Országos Függetlenségi és 48-as Párt történetét eddig nem ismertetett eredeti okmányok, levelek és adatok alapján a párt titkára, dr. Pallay Sándor írja meg. II-ik rész tartalma: A vértanúk kegyeleme, mint politikai letétemény. — A függetlenségi eszme, mint nemzeti közkincs. — A nemzeti ellentállás és erő forrásai. — Az ifjúság szereplése a nemzeti ellenállásban. — A függetlenségi eszme diadalának jövőre szóló nagy nemzeti jelentősége. — A közgazdasági tényezők a nemzeti önállóság nézőpontjából. — Nagyjaink méltatása. — Kossuth Lajos összes szobrainak bemutatása. — A Kossuth-kultusz, mint a magyar függetlenség örök mecse. — A nemzeti kormány. — A politikai élet tényezői. — A politikai pártok története. — A politikai pártok törekvéseinek ismertetése nemzeti szempontból. — A politikai vezérférfiak írásban és képben. — A politikai életben szereplő magyar nők. — A pártok az ország minden részében. — Az ország politikai képe. III-ik rész tartalma: A politikai munkásságot kifejtett, politikai közéletben részt vett és résztvevő férfiak életrajza és arcképe.

Változó vélemények.

Nem sok éve történt, hogy kérelem érkezett városunk képviselőtestületéhez, melyben egy vállalkozó azon ajánlatot tette a városnak, hogy hajlandó a Báthory-várkertben 22—24,000 korona költségbe kerülő modern, svájci stílusban tervezett épületet emelni, méter magas köfalra, keményfa csinos oszlopokkal, üvegfalakkal, görgő függönyökkel, tűzmentes bádofedéllel ellátva, villanyvilágítással felszerelve, oly feltétellel, hogy azt tíz évig bérletért nélkül, mint sörházat és mulatóhelyet használhassa, — a tíz év letelte után az épület minden felszerelésével a város tulajdonába menjen át, minden megterítés nélkül. Kötelezte magát az ajánlattevő arra is, hogy a tíz év letelte után az épület használatáért a városnak évenként 3000 korona bérösszeget fizet.

Ezt az ajánlatot akkor a város képviselőtestülete, minden további tárgyalás nélkül, egyszerűen visszautasította, azzal az indoklással, hogy a város egyedüli sétahelyét elfoglalni nem lehet.

Most már építik is a legnagyobb mérvben tűzveszélyes anyagokból és módon tervezett, izléstelen deszkapajta a Batori vár fái közé, — mert ugyanazon képviselőtestület most, erre és az ilyen építkezésre, ugyancsak vendéglői célra, egy másik kérelmező részére nyomorult 100 korona évi bérösszeg fizetésért építési engedélyt adott.

Igazán nem lehet megérteni, miként történhetett az meg, hogy akkor egy masszív, modern épület emelését, amelyre színelőadások, tánemulások tartására is nagy szükség van a városnak tekintélyes évi jövedelmet nyújtott volna, nem engedték meg — és most egy tűzveszélyes izléstelen bódé emelése ellen a képviselő, sem a szomszéd háztulajdonosok, sem a gimnázium nem tiltakoznak. Vagy ez utóbbiakat talán meg se kérdezték.

— **Főigazgatói látogatás.** Kuncz Elek kolozsvári tankerületi főigazgató folyó hó 12-én a szokásos iskolalátogatás céljából városunkba érkezett.

— **Szarvasmarhadíjazás.** A szilágyvármegyei gazdasági egyesület folyó év július havában szarvasmarhadíjazást rendez. A díjazások Szilágyosomlyón július 4-én, Szilágycsehben július 11-én, Zsibón július 18-án tartatnak meg. Az erről szóló tervezetet lapunk gazdasági rovatában egész terjedelmében közreadjuk. E helyen is felhívjuk e hasznos intézményre olvasóink figyelmét.

— **Halálozások.** Szatmárról kaptuk a gyászjelentést, mely szerint Verézy Antal né szül. Ruzska Eleonóra, folyó évi május 8-án d. e. 11 órakor, életének 49-ik, boldog házasságának 29-ik évében, hosszas szenvedés után meghalt. Halálát Verézy Antal mint férje, — Ruzska Ignác és neje Kőmives Amália mint szülei, — Dr. Verézy Ernő és neje Kovács Margit, Verézy Margit és férje dr. Veverán György mint gyermekei, — Verézy Margit, Veverán Józika mint unokái gyászolják. — Tóth Sándorné szül. Kispál Agnes, május hó 10-én Kolozsvárt, életének 37-ik, boldog házasságának 16-ik évében, hosszas szenvedés után elhunyt. Kimúltát kiterjedt rokonság siratja. — Lévy Lajos O-horvátí birtokos e hó 5-én hosszas szenvedés után 62 éves korában elhalt. Halálát kiterjedt rokonság és számos tisztelői gyászolják. — Szilágyi Ferenc zaiabói körjegyző hosszas betegség után elhalt. Temetése ma délután lesz.

— **Új postaügynökség Szilágy megyében.** A kolozsvári kereskedelmi és iparkamara a nagyközönség tudomására hozza, hogy Szilágyvármegye Erindszent és Szilágykövesd községeiben Erindszent, illetve Szilágykövesd elnevezéssel folyó év május havában postai ügynökség lép életbe, melyek bárhova szóló levélpostai küldemények, továbbá csak a belföldre, Ausztriába, a megszállott tartományokba és Németországba szóló 1000 K. értéket meg nem haladó pénz és csomagküldemények felvételével, továbbításával, leadásával és utalvány, nemkülönben postatakarékpénztári ügyletek közvetítésével van megbízva. A postaügynökség kézbesítési köre Erindszent és Ergiolt községekre, valamint a hozzájuk tartozó Apáca, Kávásy, Molnár, Peley, Récey és Lujzatag tanyákra, Nagytág és Sárगत majorokra, illetve Szilágykövesd, Szilágyisziget községekre, Fürjpad, Mázsárat tanyákra és Purkurec szőlőhegyre terjed ki. A postaügynökség leszámolás, ellenőrzés és felügyelet tekintetében az érszentkirályi posta és távbeszélő hivatalhoz, illetve a sarmasági posta és távirda hivatalhoz tartozik, és összeköttetését az Erindszent és a szakácsii pályaudvar között naponként egyszer közlekedő egyfogatu kocsi-küldönc járat után az érszentkirályi posthivatallal, illetve a Szilágykövesdről Sarmaságra és vissza naponként egyszer közlekedő gyalogküldönc járat után a sarmasági postahivatallal fogja nyerni.

— **Halálozás.** Posner Ábrahám, akinek neve a most már nélkülözhetetlen gazdasági gépeknek vidékünkön meghonosításáról a szomszédos vármegyékben is ismeretes, folyó hó 6-án Zilahon, 73 éves korában meghalt. Posnernek volt vármegyénkben az első vasöntődéje és gőzerőre berendezett gépjavitó műhelye. A szorgalmas és közbecsülésben állott iparost számos tagból álló családja gyászolja.

— **A fagyos szentek** tisztességesen viselik magukat. Kellemes, meleg esővel igyekeznek helyreállítani a temérdek kárt, amit május 8-ikán országosan beütött fagy a szőlőkben, kerti veteményekben a mi vidékünkön is okozott. Az első ijedség után jobban szemügyre véve a dolgot, többfelől vett hiteles értesítés után írhatjuk, hogy magasabb fekvésű szőlőinkben a fagykárt 20—40 percentre tehetjük.

— **A városi legelőre** kijáró utat a Lengyel Ferenc-féle kert mellett állapították meg. Az út be lesz kétfelől kerítéssel fogva, hogy a legelőre járó marhák kárt ne okozhassanak. A sertécsürhéből ez évben úgy látszik már nem lesz semmi, mert nem jelentenek be elég sertést. Pedig mennyi tenger panaszt hallottunk, míg közlegelő nem volt.

— **Félix-fürdői élet.** A tavasz beállta óta állandóan vidám, pezsgős élet van a gyönyörű Félix-fürdőben, melyet egyre többen keresnek föl az ország minden részéből a gyógyulást kereső és az üdülésre, meg szórakozásra vágyók. A gyógyulást kereső fel is talál minden kényelmet ebben a páratlan gyógyhatású modern fürdőben, a melynek derék bérleje, Kamzsik Alajos kiváló gondtal és áldozatkészséggel igyekszik vendégeit kielégíteni.

— **Az új ötfilléres.** Mint értesülünk, nemsokára új pénz kerül forgalomba és pedig az új ötfilléres. Az egyfilléres hasznavehetetlennek bizonyult, az otromba ötkoronásoknak a kezelése nehéz és így örvendetes, hogy végre olyan pénznem kerül a közönség kezébe, a mi részben megszünteti a felsorolt bajokat.

— **Öngyilkossági kísérlet.** Gugi Zoltán m. kir. postatiszt folyó 10-én délután 5 órakor öngyilkossági szándékból revolverével kétszer magára lőtt. Első segélyben a lakására siető orvosok: dr. Ajtai Endre és dr. Markovits Jakab részesítették, kik megállapították, hogy a golyók a fején csak könnyebb természetű sérülést okoztak. A szorgalmas fiatal tisztviselő, — ki különben családos ember, — tulságos idegessége miatt akart megválni az élettől.

— **Mértékhitelítés szabatos teljesítése.** A keresk. miniszter 1908. évi 107,226. számú rendelete 45. §-a előírja, hogy az időszakos hitelítésre az állami mértékhitelítő hivataloknál hitelítés céljából bemutatandó mérőeszközök tiszták és rozsdától mentesek, szóval jó karban levőknek kell, hogy legyenek, mert különben azok hitelítési eljárásra nem bocsátatnak. A kolozsvári kereskedelmi és iparkamara a midőn a fenti rendeletre az érdekelteket figyelmezteti, egyben az állami mértékhitelítő hivataloktól vett panasz folytán arra kéri, hogy az ok nélküli munka és költségkimelés érdekében a hitelítésre rozsdás súlyokat, mérőeszközöket, mérlegeket és általában olyan eszközöket, melyek faalkatrészéről a festék lekopott, vagy máskülönben tisztátalanok, bemutatni meg se kíséreljék, mert azok vissza lesznek utasítva.

— **Vesztett kutya.** Zilahon e hó másodikán a Király-utca végén 5 apró gyermeket mart meg a vesztett kutya. A rendőrkapitány 40 napig tartó ebzárlatot rendelt el.

— **A rendőrség államosítása.** Az aradi „Függetlenség” írja: Egyik aradi rendőrhadnagy esetével kapcsolatban érdekes hírrel szolgálhatunk. Az illető rendőrhadnagy határrendőrségi tiszt állásra pályázott. Folyamodására ma kapott választ, még pedig a maga nemében páratlant és meglepőt. Nem utasították el, hanem azt a tanácsot adták neki, hogy pályázatát vonja vissza, mert a rendőrség államosítása már csak napok kérdése. Az egész törvénytervezet készen van és csak benyújtásra vár. Érdekes ez a hír azért, mert éppen most, kormányválság idején kerül forgalomba, de nem új, mert hiszen a rendőrség államosítása Andrássy belügyministersége óta állandóan felszinen van. Annyi bizonyos, hogy az államosítás a rendőrségen keltene legnagyobb örömet.

— **Kiss szerencsése nagy!** Miért legnépszerűbb e szó az egész országban? Vegyen egy sorsjegyet a Kiss bankházában, akkor meg fogja tudni! A Kiss bankház nagy előnyöket nyújt a közönségnek, eddig annyi milliót fizetett ki közpénzben t. vevőinek, hogy ma hazánk legnépszerűbb osztálysorsjegy főelárusító helye. Huzás már május 19. és 21-én. Ajánlatos t. olvasóinknak, hogy tegyenek szerencse-

kísérletet és vegyenek a teljesen megbízható és előzékeny Kiss Károly és Társa bankházában Budapest, IV., Kossuth Lajos u. 15. sorsjegyet, mert Kiss szerencsése nagy!

— **A főváros látványossága** az Uj Idők kávéház, Váci-körút 45. sz. alatt. A Budapestre érkező vidékiek előszeretettel keresik fel a pompásan berendezett kávéházat, mert az igazságügyi-törvényszéki paloták és a minisztériumok közvetlen közelében van, mert a kávéház tulajdonos figyelme és pontos kiszolgálással tette magát érdekessé a közönség bizalmára, mert Magyarország és a külföld összes lapjait ott megtalálja az olvasó és mert ott váci Kiss Lajos leghirnevesebb 14 tagból álló zenekara hangversenyez estenként. A fővárosba utazó olvasóink szíves figyelmébe ajánljuk e minden tekintetben élvezetes és kényelmes kávéházat.

— **Papp Gyula áldozatai.** A pénzügyminiszter a napokban döntött a Papp Gyula volt szatmári, előbbi időkben szilágyosomlyói adótárnok közismert ügyében. A miniszter Kádas József ellenőrt és Csányi Lajos segédellenőrt egyenlő arányban marasztalta el a Papp Gyula által okozott kár megtérítésében.

— **A gazdaközönség legfontosabb érdeke.** Ma már minden gazdálkodó tisztában van azzal, hogy ha igazán belterjes gazdálkodást akar folytatni, ha hasznosítható beruházásokat akar eszközölni, azt csakis abból az olcsó tőkéből teheti, a mit földbirtokára törlesztéses kölcsön alakjában fel vesz. A gazdaközönségnek utbaigazítást vélünk adni, ha felhívjuk figyelmét az immár közel 20 év óta fenálló és az egész országban előnyösen ismert „Ingatlan- és Földtulajdon-Forgalmi-intézet”-re. (Budapest VI., Váci-körút 39.) Mely intézet földbirtokokra a becserkészték $\frac{3}{4}$ részéig, $3\frac{1}{2}\%$ -os készpénzkölcsönöket eszközöl ki 65 évig terjedhető törlesztésre. A gazdaközönség ezreinek elismerő levelei tanuszkodnak arról, hogy az intézet minden egyes ügy lebonyolítása a kölcsönt igénylő legteljesebb megelégedésére történt. Levélbeli tudakozódásra díjtalanul válaszol az intézet tulajdonosa: Gurré Ferenc.

— **A nagy női kalapok.** A napernyő nagyságu női kalapok sok háboruságot okoztak már. Nem egy párba is keletkezett miattuk, különösen Párisban, ahol a legnagyobb botrányoknak voltak okozói. Ujabbán a párisi nők egy praktikus megoldást találtak ki, amelylyel elejét veszik a további háboruságnak. Most olyan kalapokat kezdenek viselni, melyeknek külön lecsatolható karimájuk van. A karimát a ruhatarban lecsatolják és a színház nézőterén csak kis kalapokban jelennek meg. A kalapdüh már a csendes Svájcba is elhatolt. Ott azonban sokkal radikálisabb eszközhöz folyamodtak. A svájci vasutak igazgatósága ugyanis azt a rendeletet hozta, hogy a nyolcvan centiméternél szélesebb kalapokra külön díjszabást alkalmaz. Amióta ez a rendelet életbe lépett, egyszerre eltűntek Svájcban a nagy kalapok. A kalapdüh azonban mostanában — a férfiak kimondhatatlan öröme — kezd eltűnedezni. A nők ugyanis rájöttek arra, hogy a nagy kalapok nem szépek. A tavaszi divat már bögrealaku kalapok jegyében született, melyről a nők azt tartják, hogy ilyen szép kalapformák még nem voltak a világon. S ez a véleményük meg is fog maradni az őszig, amikor változatosságot kedvéért bizonyára megint a nagy kalapokat fogják tartani a világ legszebb kalapjainak.

— **Pornografia, vagy izléstelenség?** Budapest után a vidéket is elárasztják azok a képes levelezőlapok, amelyekben egy férfifej van összeállítva kínos ügyeskedéssel meztelen női alakokból. Ezek a levelezőlapok Aradra is elkerültek s a könyvkereskedők kirakataiban nagy feltűnést keltettek. Sőt mondhatnók, kínos feltűnést, mert egyes gondos anyák a képes lapokat pornografikusnak találták s feljelentést tettek, aminek eredményeként a rendőrség a kifogásolt levelezőlapokból egyet-egyet lefoglalt s áttette az ügyet a járásbíróshoz. Az ügyész pedig a levelezőlapokat a kirakatra tevő cégek ellen szemérem elleni vétség címén tett feljelentést. Nem tudjuk, hogyan fog végződni ez az ügy, annyi azonban bizonyos, hogy e képes lapokban pornografiát keresni kissé merész dolog. Igaz ugyan, hogy e lapokban három meztelen

nő van, de itt a cél nem a meztelenség ábrázolásával hatni az érzékekre, hanem összeállítani három női alakból egy emberfejet. De a cél érdekében a női alakok képzelhetetlenül el vannak nyomorítva, mindenféle fátýollal felöltözve, úgy, hogy érzékiségkeltésről ez esetben szó sem lehet. Van azonban egy másik szempont, amely miatt kifogásoljuk ezeket a levelezőlapokat. Ujabbán már a három meztelen női alakkal kezdik egyes nagyjaink fejét ábrázolni. Így például Liszt Ferencet. S valószínűleg más kitűnőségeink is Liszt sorsára fognak jutni. Ez határozottan olyan izléstelenség, kegyeltsértés, ami ellen tiltakozni kell. Az a külföldi gyáros, aki ezeket a levelezőlapokat forgalomba hozza, találhatna más arcokat is, mint a magyar nagyságok arcait. Nagyjaink elvégre is különb kegyeletet érdemelnek, mint azt, hogy egy otromba ötlet kedvéért meztelen nőkből összeállítva kerüljön forgalomba arcképük.

— **Negyven milliónál több fedélcserépet** gyártanak évente a Bohn-féle téglagyárak a szab. Bohn-féle természetes vörös fedélcserépekből, melyek kiváló minőségükön fogva közkeveltségnek és nagy keresletnek örvendenek.

— **A „Zenélő Magyarország”** közkedvelt zeneműfolyóirat, most megjelent 382-ik füzeté újra a legjobb és legkedveltebb zongoraujdonságokat közli, és pedig: I. Gaál Ferencnek két hangulatos magyar dalát, — 1) „Melyik szebb?” 2) Te kis virág... kezdetűeket. II. Müller Károly „L'air du soir” című rendkívül bájos és dallamgazdag, hatásos hegedű darabját, zongorakísérettel. III. Sousa Fülöp I. „Gladiator” című, közkedvelt — minden zenekar által játszott, amerikai indulóját. Már szebben megválogatott házi programot elképzelni sem lehet, s bizony nagy örömet hoz e szám minden zongorás házhoz. Elismert tény, hogy annyi zeneművet s a legjobb hazai és külföldi szerzők kiváló ujdonságait csak 6—8 koronáért szerezhetni meg külön kiadásokban, amennyit egy füzeté ad e pompás zeneműfolyóiratnak: mégis rendkívül elterjedtsége miatt, 6 korona félévi előfizetésért, 12 ily gazdag tartalmu füzetet s egy 54 zeneoldal tartalmu albumot — egész évi 12 korona előfizetésért pedig, a „Husvét” és „Karácsonyi” zenealbumokat, teljesen ingyen, kedvezményképpen adja előfizetőinek. A most folyó XVI-ik évfolyam előfizetési ára: egész évre 12 korona — félévre 6 korona. Mutatványfüzeteket pedig 60 fillér levélbélyeg beküldése ellenében küld: a „Zenélő Magyarország” (Klökner Ede) zeneműkiadóhivatala, Budapest, VIII. József-körút 11.

— **Szerkesztői üzenetek.** P. L. Nagyvárad. A küldött költeményeket szívesen vettük és mielőbb közöljük. — „A szép asszony bűné” még nem volt időnk átolvasni. Ha a mértéket nem ütné, a kéziratot kivételesen visszaküldjük.

Közgazdaság.

Szarvasmarha-díjazás.

A Szilágy megyei Gazdasági Egyesület az alább nevezett helyeken és időben a kisgazdák részére a földmívelésügyi minisztérium segélyével szarvasmarha-díjazásokat rendez és pedig:

Szilágyosomlyón folyó évi július hó 4-én, d. e. 10 órakor az állatvásártéren,

Szilágycsehben folyó évi július hó 11-én, d. e. 10 órakor az állatvásártéren,

Zsibón folyó évi július hó 18-án, d. e. 10 órakor az állatvásártéren.

Államdíjak:

Szilágyosomlyón: Tehénért: Egy díj á 70 K, egy díj á 60 K, egy díj á 50 K.

Egy éves üszökért: Egy díj á 50 K, egy díj á 30 K.

Két éves üszökért: Egy díj á 50 K, egy díj á 50 K, egy díj á 30 K.

Szilágycsehben: Tehenekért: Egy
dij 50 K, egy 50 K, egy 50 K.
Egy éves üszőkért: Egy 50 K, egy
dij 30 K, egy 30 K.
Két éves üszőkért: Egy 50 K, egy
dij 50 K, egy 30 K.

Zsibón. Tehenekért: Egy 70 K,
egy 30 K, egy 30 K.
Egy éves üszőkért: Egy 50 K, egy
dij 30 K, egy 30 K.
Két éves üszőkért: Egy 50 K, egy
dij 30 K, egy 30 K.

Ezenkívül még kiosztható járasonként 10
darab dícsérő oklevél. A díjak meg nem oszt-
hatók.

Jutalomban csupán tiszta, erdélyi fajtájú 7
(hét) éven aluli tehene s egy-két éves üszők
gazdái részesülhetnek.

Nyugati fajta marha bírálat tárgya sem
lehet.

Borjas teheneket illetőleg községi bizonyít-
vánnyal igazolandó, hogy a bemutatott tehenet
gazdája legalább egy éve tartja. Míg az üszökre
vonatkozólag szintén községi bizonyítvánnyal
igazolandó, hogy a kiállító saját nevelései.

Ötven holdnál többel bíró gazda, bérlő,
gazdatiszt tenyésztései nem díjazhatók.

Az odaítélt jutalom a bizottság e'nöke
által a helyszínen bélyeges nyugta ellenében
azonnal kifizetetik; köteles azonban minden
díjat nyert kigazda a nyert díjat az egyesület
által részére szükséges és hasznosnak ítélt gaz-
dasági gép beszerzésére fordítani olyformán,
hogy a díjat ott a díjazás helyén azonnal letétbe
helyezi az egyesület kiküldöttjénél addig, míg
részére a megfelelő gép megállapittatik, amely-
nek értéke nem lehet nagyobb a nyert díjnál,
ha csak a díjat ki nem jelenti, hogy az árku-
lönbötet sajátjából fedezi; ha a gép ára eset-
leg csekélyebb lenne, a többlet neki vissza-
terítettetik.

Ha a bíráló-bizottság által a díjak egyik
osztályban ki nem adhatók, úgy a másik osz-
tály állatainak odaítélhetők.

Ha egyik-másik díj fennmaradt, az másik
helyen kiosztható.

Egy éves üszőnek oly borju tekinthető,
melynek megvan még az összes tejfoga. Két
éves üszőnek pedig olyan, melynél a két kö-
zépső tejfog hiányzik, de a többi megvan.

Az édesvízi halászat és halgazdaság.

A földmivelésügyi miniszter kiadásában e
című egy érdekes és hézagpótló szakmunka
jelent meg, melyet a miniszter megbízásából
Répássy Miklós műszaki tanácsos írt meg s
mely egy most fejlődő nagyfotosszerű gazda-
sági águnk legfontosabb kérdéseit ismerteti meg
a nagy nyilvánossággal.

A könyv az elméleti részek mellett fontos
gyakorlati utmutatásokat is tartalmaz; négy-
száznyolcvan oldalra terjed s öt főrésze oszlik.
Az első részben az általános tudnivalókat so-
rolja fel az író, a második a mesterséges, a
harmadik a természetes halászatról szól; a
negyedikben a magyar halászati közigazgatást,
az ötödikben pedig a külföld halászati viszonyait
ismerteti.

Az általános részben, mindenekelőtt a ha-
lászat szó gazdasági értelmét magyarázza meg,
kifejtve, hogy e szó nemcsak a hal kifogását
jelenti, hanem minden halhus előállítására irá-
nyuló tevékenységet magába foglal. Ezután
közérthető módon írja le halaink természet-
rajzát, halfajtáinkat, elterjedésük feltételeit, el-
lenségeiket, táplálékukat.

A mesterséges halászatról szóló részben
részletesen kifejti a tógazdaság és mesterséges
halászat fogalmát, ismerteti a haltenyésztési
módokat s az eddig nyert tapasztalatok alapján
gyakorlati utmutatásokat ad. Vizsgálva hazai
viszonyainkat, az alacsonyabban fekvő vidékeken
főként a ponty tenyésztését javasolja, melylyel
együtt, mint melléktermelvény, a fogas, süllő és
compó, valamint a harcsa, csuka, angolna és
pisztráng is tenyésztendő. Magas szintjainkon
a sebes pisztráng, a szivárványos pisztráng
és a pataki sajblinggal berendezendő tó-
gazdaságoktól vár jövedelmezőséget. Részletesen
ismerteti a halgazdaságok berendezését, a ha-

lastavak és teletetők szerkezetét, a tavak
trágyázási módjait s a trágyázás fontosságát.

A pontyos tógazdaság mellett külön leírja
még a pisztrángtenyésztést is és felvilágosításo-
kat ad a halak szállítására és értékesítésére
vonatkozólag.

A természetes halászat kérdését a halá-
szati törvény már szabályozza, — de az e tör-
vény keretén túl is vannak még fontos tudni-
valók, melyeket nem szabad elhanyagolnunk,
ha nem akarjuk folyóink halállományát veszé-
lyeztetni. Ilyenek különösen a meder és víz-
járás gondozása, a víz természetes tisztaságának
megóvása és a mesterséges behalásztás.

A halászatunk közigazgatásáról szóló feje-
zetben rövid történelmi visszpillantást tesz,
majd az állami intézmények és az állami hal-
tenyésztési tevékenység leírása után, áttér a
mai halászat tüzetes ismertetésére, külön jelle-
mezvén főbb folyóink és tavaink halászatát.

A jövő fontos feladatának tekinti halászati
törvényünk revízióját, a halkereskedelem szer-
vezését és a tógazdaságok kedvezményezését,
mert haltenyésztésünk igazi kifejlődése csak
ezek segítségével várható.

A tanulságos kötet bolti ára 1 korona,
lelkészeknek, tanítóknak és jegyzőknek pedig
kérésükre ingyen küldi meg a földmivelésügyi
miniszterium könyvtára.

Nyilttér.)*

Hársfalva gyógyfürdő.

Klimatikus gyógyhely.

(Vasuti állomás) Posta és távirda.

230 méter magasságban fekszik a tenger
színe felett.

Fürdőidény május 1. szeptember 30.

Gyönyörű fekvés, ózondus levegő.
Hársfa és fenyőfaerdők. Kényelmes és
olcsó ellátás. Modern berendezés. Hideg-
vizgyógyintézet. Sós és fenyő belégzőter-
mek (Inhalatorium). Savanyuvizes és vasas
ásványvízfürdők. Orvosi felügyelet alatt
álló kitűnő vendéglők.

Gyógyvize kitűnő hatású tüdőbajok,
malária (mocsárláz) gégehörg- és tüdőhu-
rut, máj- és lépdegánatok, hólyaghurut
specifikus a görvélyes csontbántalmaknál.
Mindenféle idegbántalmak, hipokhondria,
vérbajok, köszvény, görvély, bujakór, deli-
rium trem. potat. Női bajok, fehérfolyás,
sápkór, havi zavaroknál. Részletesebb fel-
világosítással szolgál

A fürdőigazgatóság.

Hársfalva (Bereg megye.)

1—4

*) Az e rovatban közlöttékért nem vállal fe-
lősséget a szerk.

HIRDETÉSEK.

Eladó bor.

Saját termésű husz hektoliter 1906-ik
évi, 120 hektoliter 1908-ik évi fehér

a s z t a l i b o r

és tíz hektoliter

a s z u e l a d ó

Bölöni Sándornál,
Szilágysomlyón.

Fürdő megnyitás.

Értesítjük a nagyérdemű közönséget,
hogy a zoványi timsós-vasgálicos

gyógyfürdőt

folyó évi május hó 31-én, pünköst má-
sodnapján zeneszó mellett megnyitjuk.

Kitűnő borok és ételek jutányos árban
lesznek kiszolgálva.

Tisztelettel:

Az igazgatóság.

1—2

2029—1909. tkvsz.

Arverési hirdetmény.

A szilágysomlyói kir. járásbíró, mint te-
lekkönyvi hatóság Dekrét György végrehajtató-
nak Manyur György végrehajtást szenvedő
elleni végrehajtási ügyében a végrehajtási árve-
rét 10 korona 80 fillér, perköltség 8 korona
60 fillérben már megállapított végrehajtási, va-
lamint az ezennel 14 koronában megállapított
árveréskérési és a még felmerülő költségek-
nek kielégítése végett az 1881. LX. t.-cikk
144. §-a alapján és a 146. §. értelmében a
zilahi kir. törvényszék és a szilágysomlyói kir.
járásbíró területén lévő a halmosdi 483.
sztkvben a 1. r. szám 2850. hrszám alatt
felvett kaszálóra, melyen ház épült, 646 koro-
nában, a 2. rend szám 2840 hrszám alatt
felvett kaszálóra és házra 429 koronában, a 3.
rend szám alatt bevezetett közös urbéri réz-
erdőbeli illetményre, a 4. rend szám alatt
közös urbéri erdőbeli illetményre 2 koronában
és a 5. rend szám alatt bevezetett közös ur-
béri legelőbeli illetményre 4 koronában ezennel
megállapított kikiáltási árban a következő felté-
telek mellett elrendeli.

Az árverés megtartására határnapul 1909.
évi június hó 2-ik napjának d. e. 9 óráját
tüzi ki Halmosd községhez.

Ezen árverésen a fenti ingatlan illetmény
a kikiáltási ár felénél alacsonyabb áron el nem
adható.

Arverelni szándékozók tartoznak bánatpénz
fejében az ingatlan becsárának 10%-át kész-
pénzben, vagy az 1881. évi november hó 6-ik
napján 3333. sz. alatt kelt I. M. R. 8. §-ában
megjelölt értékpapirban a kiküldött kezéhez
letenni.

Kir. járásbíró, mint tkvi hatóságtól. Szi-
lágysomlyón, 1909. márc. 20.

TORMÁSSY GÉZA,
kir. aljbíró.

Szülőoltvány, amerikai és hazai vesszőeladási hirdetmény.

A nagyméltóságú Földmivelésügyi Minis-
terium 60900/1896. számú szokványren-
delete szerint

válogatott első osztályú sima és gyökerez
Ripária-Portalis, Rupestris-Monti-
cola és Vitis-Solonis

amerikai vadvessző, valamint ugyanily ala-
nyokra nemesített, fenti rendeletnek min-
denben megfelelő, a legkiválóbb bor és
csemege faj

gyökerez fás és zöldoltványok,
ugyszintén hazai sima és gyökerez vess-
zők kerülnek nálunk ezen évben nagy-
mennyiségben eladásra.

Badacsonyvidéki Szőlőtelep
kezelősége,

Tapolca, (a Balaton mellett).

Értesítés.

Értesitem a tisztelt sörfogyasztó uri közönséget, hogy a városi piaci sorboltba **sör csarnokot**

rendeztem be s ott kizárólag Kőbányai sört fogok a legjutányosabb árban árulni.

Hideg felvágottak is adagonként 10 krajcárért kaphatók.

Legfinomabb hegyi borokkal is szolgálhatok legjutányosabb árak mellett.

A n. é. közönség pártfogását kéri

2—2

Friedmann Jakab,
sörraktáros.

Árlejtési hirdetmény.

A krasznai református egyházközség temploma kibővítésénél és javításánál teljesítendő minden munkák elkészítése iránt nyilvános árlejtést hirdet a következő feltételekkel:

1) Az árlejtésben részt vehetnek mindazok a szakértő iparosok, vagy vállalkozók, akiknek üzletük gyakorlására hatósági engedélyük van.

2) Ajánlat az összes munkákra teendő.

3) Az építésre és javításra vonatkozó egységárakkal kitöltött költségvetés, valamint tervrajzok a református lelkészi hivatalban mindennap 2—6 óráig megtekinthetők, ugyanott esetleges felvilágosítások is megszerezhetők.

4) Az ajánlatok lepecsételve legkésőbb **1909. május 20-án d. e. 11 óráig** a református lelkészi hivatalnál Krasznán nyújtandók be, ugyanakkor lesznek az ajánlatok bizottságilag felbontva s a felbontásnál ajánlattevők is jelen lehetnek.

5) Későbbben érkezett, táviraton küldött, vagy pedig utóajánlatok figyelembe nem vétetnek.

6) Az ajánlatok felett való döntés a felbontást követő 10 napon belül fog történni.

7) Biztosíték címén ajánlattevők 5%-ot az építkezéseknél szokásos módon tartoznak letenni, az építés folyamán pedig e célra szintén 5% vonatik le, mely összeg az építkezés átvétele után visszaadatik, míg előző 5% csak az átvételtől számított egy év múlva történt kedvező felülvizsgálat esetén.

8) Építető egyházközség fenntartja magának azt a jogot, hogy a munkát — tekintet nélkül a legolcsóbb ajánlatra — annak adhassa ki, aki legtöbb biztosítékot nyújt a munka szakszerű kivitele iránt, sőt joga van az ajánlatoktól egészen el is tekinteni.

Kraszna, 1909. május 2.

A krasznai ref. egyháztanács.

Mindenféle gazdasági

vetőmagvak,

arankamentes

lóher és luczerna,

friss MAUTHNER-féle 10—

konyhakerti vetemény és
virágmagvak kaphatók

— legolcsóbb napi áron —

Veres Károly

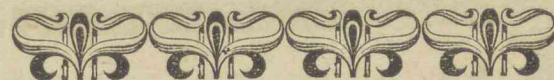
fűszer és csemegekereskedésében.

Arankamentes

lóhermag

eladó

Bölöni Sándornál,
Szilágysomlyón.

Kossuth Ferencz levele!

Tek. Balázsovich Sándor gyógyszerész urnak Sepsiszentgyörgy.

„Csuzos bántalmaknál az „INDASZESZ” bedörzsölése jó hatásának mutatkozott. Kérem legyen szives nekem három üveggel küldeni.”

KOSSUTH FERENCZ.

Számos előkelőségek és orvosok igazolják, hogy a törvényesen védett székelyhavasi

INDASZESZ

gyógyfű sósorszesz

legjobb szernek bizonyult a test és izomok edzésére. Üdit és frissít. Megóvja a testet a hideg káros befolyásától. Massagehoz (gyuró kenő-kura) felette ajánlatos. Leghatásosabb szer csuz, köszvény, rheuma, fejfájás, nátha, influenza, tagszagatás és mindennemű meghűlésből eredő bajok ellen. A székelyhavasi „INDASZESZ” össze nem tévesztendő más sósorszesz készítményekkel, melyek egyszerű szeszkeverékek, holott az „INDASZESZ” székelyhavasi gyógyfüvek-ből előállított és hatásában felülmúlhatatlan gyógyszer.

Készíti Balázsovich Sándor gyógyszerész Sepsiszentgyörgy. A törvényesen védett székelyhavasi „INDASZESZ” kapható 2 és 1 koronás üvegekben az országban mindenütt. 4—5

Figyelem!

Szülőoltványt, szülővesszőt ne rendeljen addig, míg tölem árjegyzéket nem kér! Gyökeres oltványok ezre 140 korona, Delaware ezre 100 korona.

Czim:

Szigyártó Nagy Mihály

Felsőseged, Somogy megye.

25—25

Szabadalmazott
Bohn-féle természetes
vörös fedélcserep.

BOHN nagykikindai cserepe.

Legjobb minőségű fedélcserep legolcsóbb árak mellett.

Tessék árjegyzéket kérni.

Képviselők kerestetnek.

BOHN téglagyár Nagyikinda.

3—

Magyar ember csak magyar ásványvizet igyék!

Magyar ásványviz

forgalmi és kiviteli részvénytársaság
Budapest, V., Báthory-utca 5. szám.

Kizárólag természetes magyar ásványvizet hozunk forgalomba.

Egy liter víz ára palackcsere mellett:

Borszéki Boldizsár, idült gyomorbaj ellen
Borszéki Fokut, az ásványvizek királya, !
köszvény ellen.
Borszéki Kossuth, vérszegénység
ellen
Bedoki Matild, alkális savanyuvíz

Baross, vesebaj ellen
Borhegyi, húgyhajtó
Boholti, üdítő víz
Előpataki, sárgaság ellen
Felsőrákosi Mária, légesóhurut ellen
Hargitaligeti, üdítő ital

Horgász, étvágygerjesztő
Kászonfokut-Salutaris jó és lithium tartalma
Répáti, égvényes ásványviz
Székely-Selters, idült gyomorbajok
ellen
Sztójkai, cukorbetegség ellen

Kérdezze meg az orvosát
és megtudja, hogy a

természetes ásványviz

gyógyhatása és kellemes íze össze nem
hasonlítható a mesterséges ásványvizekkel.

5—13

Magyar ásványvizeinkkel a külföld majdnem összes gyógyvizei pótolhatók.

Félix gyógyfürdő

Téli és nyári gyógyhely Nagyvárád
mellett.

Európa leggazdagabb forró kénes hő-
forrásvíz, hőfoka 50° Celsius. Gyógyjaval-
lat alakjában csusz (reuma) és köszvény
ellen. Női betegségeknél, idült méh és
petefészek gyulladások, méhhurut, medence-
beli sejtszövetlob és izzadmányoknál. Ivó
gyógymód alakjában idült gyomorbántal-
maknál, makacs székrekedésnél, máj és
epehólyag betegségeinél, sárgaság és epe-
köveknél meglepő gyógyhatás. Tükör, kád
mór, szénsav és iszapfürdők. 1908. évben
8600 állandó fürdővendég. Állandó
fürdőorvos, állandó gyógytár, 250 kényel-
mes lakószoba, kitűnő vendéglők, jutányos
étlapárak, állandó elsőrendű cigányzene,
vásárnaponként katonazene. Tennispálya,
gondozott sétautak, 200 holdas park.

Május 1-től 16 vonat közlekedik na-
ponta. — Posta-távirda, interurbán-telefon.

Kurtaxa és zenedij nines.

Prospektust küld

3—15

Az igazgatóság.

Mészkereskedők, építésszek és építtetők figyelmébe !!

Kartellen kívüli

kitűnő minőségű biharmegyei, Élesden és vidékén táborig kemencében kizárólag
fával égetett, fehér darabos

Mész

waggonszámra, egy és több évi kötésre meg-
rendelhető:

Klár Andor cégnél

BANK és ÁRUÜZLET 24—26
Debrecen, Miklós-utca 23. szám.

Vidéki és megyei
telefon 445. sz.

Előzékeny kiszol-
gálás, állandó ve-
vőknek nyílt és
váltóhitel.

Évi termelés

1000

waggon.

Allamilag ólomzárolt
lóher és lucernamagvak,
konyhakerti magvak,
legjutányosabb napi árban kaphatók
Frankovits Ignác

vas- és fűszerüzletében.

10—

Könyvnyomdánkban
egy tanuló azonnal felvétetik.

A FONCIÈRE Pesti Biztosító Intézet

kötvénykiállítási joggal felruházott szilágy megyei főügynöksége elvállal
ugy maga, mint az egész vármegye minden községében levő képviselője

tűz,

jég,

élet,

baleset,

betörés,

üveg és

szavatossági

biztosításokat legelőnyösebb feltételek és a legjutányosabb díjak mellett.

2—